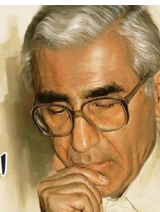

آفتاب حقوق

سه‌شنبه ۱۹ دی ماه ۱۴۰۲ • سال دوم • شماره ۴۶ (آفتاب حقوقی به همراه روزنامه سراسری آفتاب بزد)

خطراتی
از استاد
امیرناصر کاتوزیان

صفحه ۳

کودتای ناکام اصلاحات قضائی نتانیاها

با رأی دیوان عالی رژیم صهیونیستی

دکتر فرشید فرحناکین
عضو هیئت‌مدیره کانون وکلای مرکز

«نتانیاها: این برای یهودیان خوب است.» پوسترهایی را که حامیان اولترا ارتودکس و اولترا صهیونیست «چاباد» وی در جریان انتخابات اسرائیل در سال ۱۹۹۶ پخش کردند (که رهبر تازه‌کار «لیکودنیک» در شرایط غافلگیرکننده در برابر شیمون پرز کارکشته برنده شد)، بخوانید. او از آن زمان تاکنون در پنج انتخابات دیگر

پیروز و به طولانی‌ترین نخست‌وزیر در تاریخ کوتاه اسرائیل تبدیل شده است. عدم‌صدقت، فریب و تشنگی قدرت «بی‌بی» اما سرانجام او

را در خود فروبرد. او در سال ۲۰۱۹ به سه فساد متهم شد و پس از انتخابات ۲۰۲۱ برای اولین بار پس از ۱۰ سال، نخست‌وزیری را از دست داد. باین حال، او به‌جای استعفا، پدرخوانده یک کابینه ائتلافی جدید متشکل از متعصب‌ترین و فاشیست‌ترین احزاب شد و با این فرض که آنچه برای نتانیاها و متحدانش خوب است برای یهودیان خوب است، راه خود را از طریق سیستم قضایی کشور طی کرد. براوو بی‌بی. نتانیاها به‌سرعت دنیای سیاست‌های بی‌رحم اسرائیل را در کنترل خود گرفت، دیوان عالی و قوه قضاییه را با تیغ سیاسی سر برید و راه را برای تبدیل اسرائیل به یک رژیم خودکامه یهودی هموار کرد. در این روند، او یهودیان را در برابر یهودیان، مذهبی‌ها را در برابر سکولارها و ژنرال‌ها را در برابر خاخام‌ها قرار داد و کشور را به ورطه هولناکی کشاند. این برای «یهودیان» چندان خوب نیست؛ اما آیا برای فلسطینیان بد است؟ درست است که این کابینه درصدد گسترش شهرک‌سازی غیرقانونی یهودیان اسرائیل و تعمیق سیستم آپارتاید خود در سراسر «سرزمین اسرائیل» یا فلسطین تاریخی است و مصمم است سرکوب و خشونت وحشتناک خود را افزایش دهد تا فلسطینی‌ها را همچنان آن پایین‌ها نگه دارد یا آن‌ها را از سرزمین خود بیرون کند؛ اما این نیز درست است که فلسطینی‌ها برای چند دهه از دست حکومت‌های متوالی اسرائیلی، بدون توجه به گرایش‌های ایدئولوژیکشان، رنج برده‌اند. فلسطینی‌ها چیزهای زیادی برای از دست دادن ندارند، اما از فروپاشی، هرج‌ومرج و بیگانگی ناشی از تعصب خودشیفته نتانیاها چیزهای زیادی برای از دست دادن دارند؛ به‌ویژه به دلیل سابقه طولانی اسرائیل در تعریف حضور استعماری خود به‌مثابه بازی حاصل جمع صفر که در آن ضررهای فلسطینی‌ها دستاوردهای اسرائیل است. برعکس، در آن صورت نیز صادق است. قطعاً بدبختی‌های اسرائیل ممکن است به خوش‌شانسی فلسطین تبدیل شود؛ البته اگر فلسطینی‌ها کارتهای خود را درست بازی کنند.

طرح اصلاحات قضایی در رژیم صهیونیستی و اصرار و پافشاری بنیامین نتانیاها و ائتلاف حاکم بر این کودتای قضایی، عملاً مانند یک استخوان‌لا‌ی‌زخم به بحران‌های فعلی در سرزمین‌های اشغالی دامن می‌زند. از یک‌سو شهرک‌نشینان معترض به خیابان‌ها ریختند و در سوی دیگر آتش اختلافات سیاسی داخلی میان مقامات صهیونیست در حال شعله‌ورتر شدن

است. در چنین شرایطی دادگاه عالی رژیم صهیونیستی به شکایت‌های معترضان و مخالفان علیه قانون موسوم به «لغو برهان معقولیت» در چهارچوب لایحه تغییرات قضایی رسیدگی کرد.

صدور حکم در این خصوص ممکن است منجر به اختلافات زیادی شده و رژیم صهیونیستی را وارد یک بحران قانونی بی‌سابقه کند. همچنین برخی منابع اعلام کردند، وزرای کابینه نتانیاها در خصوص تصمیمات دادگاه عالی اختلاف‌نظر دارند. کابینه حاکم بر رژیم

صهیونیستی دوم مردادماه ۱۴۰۲ به حمایت نمایندگان خود در کنست (پارلمان)، پیش‌نویس قانون «لغو برهان معقولیت» در چهارچوب لایحه تغییرات قضایی را تصویب کرد و بر تصویب سایر مفاد این لایحه نیز اصرار می‌ورزد. کابینه نتانیاها با تصویب قانون «لغو برهان معقولیت» به دنبال آن بود که جلوی نظر دیوان عالی رژیم صهیونیستی را درباره مصوبات و انتصابات خود بگیرد و درنهایت این قانون را در کنست به تصویب رساند. این قانون جلوی دیوان عالی این رژیم برای لغو تصمیمات یا انتصابات کابینه را که آن را «فاقد معقولیت» می‌داند، خواهد گرفت. تصویب این لایحه اولین گام در مسیر کاهش اختیارات دستگاه قضایی رژیم صهیونیستی است. با توجه به تصویب این لایحه، دیگر دستگاه قضایی رژیم صهیونیستی حق ندارد تصمیمات کابینه این رژیم و وزرای آن را به بهانه معقول نبودن لغو کند.

نتانیاها، وزیر دادگستری‌اش و تمامی اعضای کابینه فعلی مخالفت خود را با رد تعدیل انجام‌گرفته بر قانون اساسی اعلام کردند. آن‌ها مخالفت و تهدید خود را با لغو تعدیل‌های صورت گرفته بر قانون اساسی ابراز داشته و تأکید کرده، دادگاه عالی اختیاری در رابطه با اینکه خود را فراتر از حاکمیت قرار دهد، نداشته و هیچ‌کس نمی‌تواند فراتر از قانون اساسی باشد. یکی از وکلای مدافع کابینه در این رابطه تهدید کرد، در صورتی که دادگاه عالی رأی به ابطال دهد، درواقع تمام ساختار حقوقی را زیر پا می‌گذارد و برآثر آن پیش‌بینی می‌شود که شاهد وقوع هرج‌ومرج باشیم. این در حالی است که رهبران ترتیب‌دهنده تظاهرات در تقاطع کاپالان در تل‌آویو و بقیه نقاط فلسطین اشغالی که علیه کودتای قضایی فعالیت می‌کنند در واکنش به این اظهارات اعلام کردند، این تهدیدها نشئت‌گرفته از خوی مافیایی است که به شکل رسمی و علنی در اسرائیل مطرح می‌شود. البته برخی رسانه‌های عبری زبان از اختلافات در درون ائتلاف حاکم هم خبر داده‌اند. چون برخی از وزرای کابینه بنیامین نتانیاها گفته‌اند که به تصمیمات شورای عالی این رژیم احترام خواهند گذاشت و برخی دیگر تأکید کرده‌اند که برای تصمیمات این دادگاه اهمیتی قائل نیستند.

رصد اخبار و تحولات در سرزمین‌های اشغالی مؤید آن است که نتانیاها و کابینه او به رأی دادگاه عالی رژیم صهیونیستی مبنی بر ابطال بند برهان معقولیت تمکین نکنند و هم‌امکان دارد با استفاده از ظرفیت پارلمانی و کنست، دوباره دیگر بندهای کودتای قضایی را پیش ببرند. سرانجام این طرح

صفحه ۵

سیاست تعقیبی سبز در حقوق کیفری ایران

الناز اکبرزاده سراج
دانشجوی دکتری
حقوق کیفری

صفحه ۸

تکالیف شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای مسافروکالا

محمد رضا صدیقی
حقوقدان

صفحه ۶

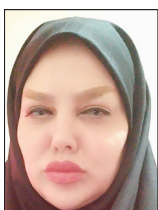
دریافت وجه برای طرح پرونده در کمیسیون ماده ۵ خلاف قانون است

سید بهادر بهادری
حقوقدان

صفحه ۴

درخصوص فروش ملک مشاع فاقد سابقه وجریان ثبتی

زهرا رستمی
عضو مرکز وکلای قوه قضائیه

صفحه ۲

توبه غیرمسلمان

مهديه رعیتی
کارشناس حقوق

آیا توبه غیر مسلمان اعم از این که معتقد به دینی باشد یا نباشد از عمل ارتكابی در حالی ...

صفحه ۳

ثبت واقعۀ فوت

آتنا انوری
وکیل پایه یک دادگستری

آیا نامه مراجع رسمی مانند نیروی انتظامی، دهیاری، شورای اسلامی شهر و روستا و ...

صفحه ۳

علم به حمل موادمخدر

هادی دهقان
دانشجوی حقوق

شخصی به تصور حمل مواد مخدر از نوع تریاک با شخصی توافق می نماید و در حضور وی مواد مخدر ...

صفحه ۶

یادداشت-۱

یادداشت-۲

یادداشت-۳

یادداشت-۴

یادداشت-۵

یادداشت-۶

آغاز اختصاص اینترنت رایگان به کاربران، کلاهبرداران اینترنتی را که با استفاده از حربه «فیشینگ» اقدام به خالی کردن حساب‌های بانکی شهروندان می‌کنند، بر آن داشته تا با ارسال پیام به مردم درباره دریافت این بسته‌های رایگان اینترنتی، آنها را به بازکردن لینک‌های آلوده ترغیب کنند. سرهنگ مصطفی نوروزی، رئیس مرکز مبارزه با جرائم ملی و سازمان یافته پلیس فتا فراجا ضمن هشدار به شهروندان گفت: بسته اینترنت رایگان اختصاص داده شده به کاربران از سوی دولت فقط از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند به آدرس <http://my.gov.ir> قابل فعال‌سازی است و

ادامه در صفحه بعد ➡

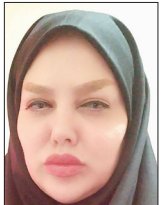
سه‌شنبه ۱۹ دی ماه ۱۴۰۲ • سال دوم • شماره ۴۶

یادداشت حقوقی

درخصوص فروش ملک مشاع فاقد سابقه و جریان ثبتی

سوال :

زهرا رستمی
عضو مرکز وکلای
قوه قضائیه

۱- چنانچه دادخواستی به خواسته صدور دستور فروش ملک مشاع فاقد سابقه و جریان ثبتی مطرح شود، آیا در مورد این‌گونه املاک نیز همانند املاک دارای سابقه و خاتمه عملیات ثبتی، لازمه استماع درخواست خواهان مبنی بر فروش، آن است که بدو خواهان دادخواست و یا درخواست افراز آن ملک را مطرح کند تا در صورت احراز غیر قابل افراز بودن آن حکم یا دستور بر فروش آن ملک صادر شود و یا آن‌که دادگاه به صرف درخواست خواهان که فقط فروش ملک فاقد سابقه و جریان ثبتی است بدو غیر قابل افراز بودن آن ملک را ولو بدون درخواست خواهان احراز و متعاقباً دستور فروش صادر کند؟

۲- با توجه به تغییر قیمت‌ها، آیا دادگاه می‌تواند در صورت احراز غیر قابل افراز بودن ملک دستور فروش آن ملک را بدون جلب نظر کارشناس و تقسیم وجه حاصل از فروش بین شرکا به نسبت سهم مالکیت خود صادر کند و مقرر دارد که جلب نظر کارشناس به منظور ارزیابی قیمت آن ملک در واحد اجرای احکام صورت گیرد؟

پاسخ:

۱- افراز املاک مشاع فاقد سابقه ثبتی از شمول قانون افراز و فروش املاک مشاع مصوب ۱۳۵۷ خروج موضوعی دارد.

۲- رسیدگی به درخواست فروش این املاک را نمی‌توان موکول به ارائه حکم مبنی بر غیر قابل افراز بودن آن دانست و دادگاه رسیدگی‌کننده رأساً قابلیت یا عدم قابلیت افراز را احراز و چنانچه قابل افراز نبودن و قابل تقسیم نبودن ملک به یکی از طرق قانونی را احراز کند، حکم بر فروش ملک صادر و در صورتی که ملک را قابل تقسیم به یکی از طرق قانونی غیر از فروش بداند؛ اما خواسته خواهان صرفاً فروش ملک باشد، تصمیم مقتضی اتخاذ می‌کند.

۳- فروش ملک مشاع غیر قابل افراز وفق مقررات قانون اجرای احکام مدنی با جلب نظر کارشناس و انجام مزایده باید باشد و اجرای دادگاه مجاز به فروش بدون رعایت مقررات یادشده نیست؛ مگر آن‌که طرفین به نحو دیگری توافق کنند.

تیراندازی در مراسم عزا و عروسی جرم است

مشخص کند البته می‌بایست با اشراف اطلاعاتی دارندگان سلاح غیرمجاز را جمع‌آوری کنیم. سردار رضایی تصریح کرد: کسانی که سلاح مجاز دارند اما تیراندازی غیرمجاز می‌کنند یا مجوز سلاح آنها تمام شده، حق داشتن سلاح ندارند و این مطالبه جدی پلیس است.

وی همچنین با بیان اینکه در خصوص سرقت‌های مسلحانه باید برنامه‌ریزی و تلاش بیشتری صورت گیرد، گفت: تأکید بنده بر این است که تمامی مصوبات و دستورالعمل‌های ابلاغی در زمینه‌های مختلف باید به صورت کامل و دقیق اجرا شود تا به هدف نهایی برسیم.

جانشین فرمانده کل انتظامی کشور به تهدیدهای نرم زیادی که در فضای مجازی وجود دارد، اشاره کرد و گفت: تهدید اخلاق، باورها، اعتقادات دینی، شیرازه و بنیان خانواده‌ها از مهمترین و قوی‌ترین اقدامات دشمن است که همه ما وظیفه داریم بشدت از این موضوعات مراقبت کرده و به جد با مخالفان آن مبارزه کنیم. /ایران

تیراندازی در مراسم عروسی و عزا که از دیرباز در برخی استان‌های کشور به عنوان یک رفتار ناهنجار سنتی و فرهنگی اجرا می‌شود تا کنون جان صدها زن و مرد و کودک را گرفته است و در سال‌های اخیر به یکی از دغدغه‌های پلیس و دستگاه قضایی تبدیل شده و با وجود هشدارهای جدی همچنان شاهد این رفتار پرخطر در مراسم هستیم.

سردار قاسم رضایی جانشین فرمانده کل انتظامی کشور روز گذشته در کمیسیون عملیات شهرستان شوشتر با تأکید بر اینکه باید نسبت به بدعت تیراندازی در مراسم عزا و عروسی واکنش اجتماعی گسترده‌ای داشته باشیم، گفت: هیچ‌کس حق ندارد بگوید تیراندازی در مراسم عزا و عروسی رسم است بلکه این یک نوع جرم است، این فرهنگ نیست بلکه این اقدامی غیرقانونی است و باید نفرات مجرم تحت تعقیب قرار گیرند، همچنین بخش‌های مختلف اجتماع، سخنرانی‌های دانشگاه، صحبت جامعه‌شناسان و نظرات همه قضات می‌بایست از جمیع جهات قبح سلاح را برای مردم

دستورالعمل نظارت بر زندانیان دارای محکومیت مالی

ماده ۵- چنانچه برخی از افراد به لحاظ عدم پرداخت نیم عشر مربوط به حقوق دولت بازداشت باشند، قضات مربوط با اخذ تعهدات لازم زمینه رهایی آنان را از زندان فراهم نمایند.

ماده ۶- سازمان زندان‌ها موظف است با بررسی سوابق، مشخصات دقیق و اسمی زندانیانی که به لحاظ عجز از پرداخت محکوم به در زندان هستند را به صورت ماهانه به تفکیک هر استان و با ذکر جزئیات زیر تهیه و به تفکیک برای روسای کل دادگستری استان‌ها جهت نظارت بر امور اینگونه زندانیان ارسال نماید:

الف- تاریخ بازداشت.

ب- شماره و تاریخ محکومیت صادره و شعبه مجری حکم. پ- نوع و میزان محکومیت مالی و نوع اتهام، در صورتی که محکومیت مالی، رد مال کیفری و یا ضرر و زیان ناشی از جرم باشد.

ت- وضعیت رسیدگی به ادعای اعسار محکوم علیه و نتیجه آراء صادره در این مورد.

ماده ۷- با توجه به فراهم شدن زمینه شناسایی اموال افراد و ایجاد شناسنامه مالی از طریق سامانه‌های الکترونیکی، از جمله بانک جامع املاک و شرکت‌ها و مالکیت‌های معنوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و نیز امکان بررسی حساب‌های بانکی و مالکیت خودرو، معاون اول محترم قوه قضائیه ضمن هماهنگی لازم بین دستگاه‌های مختلف، از جمله مرکز آمار و فناوری قوه قضائیه، دادگستری‌ها و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، زمینه شناسایی سریع و دقیق اموال محکومان مالی فراهم و در صورت توانایی مالی محکومان، حکم صادره از طریق اموال شناسایی شده اجرا و در صورت عدم توانایی مالی محکومان، زمینه آزادی آنان با تضمین لازم فراهم شود.

ماده ۸- در اجرای مقررات ماده ۵ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مبنی بر جدا سازی زندانیان دارای محکومیت مالی از دیگر محکومان کیفری، سازمان زندان‌ها مطابق قانون با همکاری دولت در اسرع وقت زمینه نگهداری و اشتغال محکومان مالی را در خارج از زندان فراهم می‌نماید.

ماده ۹- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده روسای کل دادگستری استان‌ها و معاون اول قوه قضائیه می‌باشد.

دستورالعمل نظارت بر زندانیان دارای محکومیت مالی، با توجه به مبانی شرعی و قانونی مبنی بر منع بازداشت بدهکاران مالی معسر و با هدف جلوگیری از بازداشت محکومانی که قادر به ادای دین خود نیستند و نیز نظارت بر اجرای دقیق تکالیف مصرح در قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی تصویب شده است.

ماده ۱- دادگاه‌ها موظفند در احکام صادره مشتمل بر استرداد عین، مثل یا قیمت اموال، میزان، نوع و مشخصات دقیق محکوم به یا قیمت آن را تعیین و در صورت بازداشت محکوم علیه به زندان اعلام تا محکومان به دلیل ابهام در اوصاف مذکور در زندان نمانند و در مواردی که میزان، نوع و مشخصات دقیق محکوم به در حکم صادره اعلام نشده است، سازمان زندان‌ها موظف است اسامی زندانیانی که میزان دقیق محکوم به در مورد آنان مشخص نمی‌باشد را فوراً به مرجع قضایی ذیربط منعکس و رفع ابهام از محکومیت را پیگیری نماید.

ماده ۲- در اجرای مقررات ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مبنی بر عدم حبس محکومینی که تا سی روز پس از ابلاغ اجرائیه، ضمن ارائه صورت اموال و دارایی‌های خویش، دعوی اعسار را اقامه کرده باشند و نیز توجه به شرایط اثبات اعسار محکومینی که مالی در عوض دین دریافت یا تحصیل نکرده یا مال تلف حقیقی یا حکمی شده است روسای محترم دادگستری‌ها نظارت لازم را معمول تا مراجع قضایی قبل از احراز یا اثبات ملائت مالی محکومان از معرفی به زندان خودداری نمایند.

ماده ۳- چنانچه برخی از محکومان مالی به لحاظ عدم توان پرداخت محکوم به در زندان بوده و تاکنون دادخواست اعسار تقدیم نکرده، مددکاران و کارشناسان قضایی، زندانیان مذکور را جهت تقدیم دادخواست مساعدت نموده و تسریع در رسیدگی پرونده‌های مذکور را پیگیری نمایند.

ماده ۴- در مواردی که محکوم به تقسیت شده و یا در اجرای تبصره ۱ ماده ۳ قانون مذکور برای محکوم قرار کفالت یا وثیقه صادر گردید، لکن میزان اقساط، خارج از توان مالی وی بوده یا قرار تامین نامتناسب صادر شده باشد، روسای کل دادگستری‌ها ضمن نظارت و هماهنگی لازم با قضات مربوط ترتیبی اتخاذ نمایند تا با اعمال اقدامات متناسب از بازداشت محکومین مذکور پیشگیری شود.

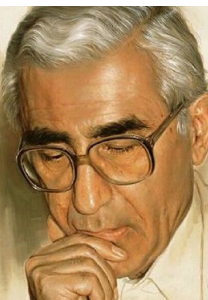
هر گونه اطلاع رسانی در این خصوص فقط از طریق سر شماره پیامکی CRA.ir انجام می شود. شهروندان توجه داشته باشند هر گونه پیام دریافتی در این زمینه از شماره های شخصی و یا شبکه های اجتماعی قطعاً از سوی مجرمین ارسال شده و با هدف کلاهبرداری و خالی کردن حساب های بانکی است؛ بنابراین به این پیام ها توجه نکرده و از باز کردن هر گونه لینک و یا نصب برنامه های اندرویدی با این عنوان خودداری نمایند. / ایران

خاطرات حقوقی

خاطراتی

از استاد

امیرناصر کاتوزیان

برگرفته از کتاب «آن سفر کرده» / «دکتر عیسی کشوری» ۲۲

چاپ اول کتاب «هاو کینگ، خداوند و بهشت» تازه وارد بازار شده بود در جمعی با حضور استاد درباره اعتقادات «هاو کینگ» صحبت می کردیم و اینکه او معتقد است تا زمانی که من هستم، مرگ نیست و زمانی که مرگ هست، من نیستم در نتیجه به جهان پس از مرگ اعتقاد ندارم.

استاد پس از ابراز رضایت و خرسندی از مطالعه این کتاب گفت: من مثل «هاو کینگ» از مرگ نمی ترسم. با تعجب گفتم: استاد شما چرا؟ شما که به جهان پس از مرگ اعتقاد داری.

استاد فرمودند: من یک بار مرگ را تجربه کردم، وقتی مرا به ناحق از دانشگاه به مدت ده سال اخراج کردند، برایم مرگ مدنی بود که به مراتب مرگ طبیعی سخت تر است؛ حتماً نباید آدم را بکشند، وقتی شغل کسی را از او بگیرند، کاری که به آن عشق می ورزد، مثل این است که او را بکشی و در حالی که نفس می کشد، زنده به گور کنی، بدانید که مرگ مدنی خیلی بدتر از مرگ بدنی است.

یادداشت حقوقی

توبه غیر مسلمان

سوال:

آیا توبه غیر مسلمان اعم از این که معتقد به دینی باشد یا نباشد از عمل ارتكابی در حالی که بر دین خویش یا اگر دینی ندارد بر بی دینی خویش باقی است و مسلمان نشده، موثر در سقوط است یا تاثیر توبه اختصاص به مسلمان دارد؟

پاسخ:

۱) «توبه» به معنای پشیمانی و ندامت از گناه (جرم) و عزم قطعی بر ترک گناه و عدم بازگشت به آن است؛ در واقع یک انقلاب درونی است و طبق قانون یکی از موارد سقوط مجازات و در برخی موارد نیز موجب تخفیف مجازات است و در این خصوص فرقی بین مسلمان و غیر مسلمان نیست.

۲) برابر ماده ۳ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، قوانین جزایی ایران درباره «کلیه اشخاصی» که در قلمرو حاکمیت زمینی، دریایی و هوایی جمهوری اسلامی ایران مرتکب جرم شوند اعمال می شود؛ مگر آن که به موجب قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد. مقررات «توبه مجرم» که در مبحث پنجم از فصل یازدهم کتاب اول قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ آمده است، تفاوت و تفکیکی بین مسلمان و غیر مسلمان در اعمال مقررات توبه قائل نشده است و کلمه مجرم یا مرتکب در مواد قانونی مربوط به توبه به طور مطلق بیان شده است؛ بنابراین در صورت اعلام توبه توسط مرتکب که احراز آن به عهده قاضی رسیدگی کننده است، اعمال مقررات مربوط به توبه در خصوص وی صرف نظر از این که مسلمان باشد یا غیر مسلمان، بلامانع است.

آزاد شدن یک مادر زندانی

خاطره ای که آزادی یک مادر را فراهم کرد

آبی فیروزهای اش که با سنجاق قفلی پهنی زیر گلویش محکم کرده بود آب بینی اش را پاک می کند. شوهرش با آن شلوار خانهای پر از خاک، انگشتان از دمپایی بیرون زده، عرقچین سفید، که از فرط کثیفی به قهوه ای می زند، کنارش ایستاده و مرتب جملات بی ربطی را تکرار میکند. هر چه می گویم «زنت راهی زندان است بین می توانی رضایت شاکی را بگیری» انگار دارم با دیوار حرف می زنم. فقط نگاهم می کند و ساکت است. خیلی پرت تر از آن است که متوجه اصطلاحات حقوقی که هیچ، متوجه مکالمه ساده ام بشود. بی فایده است. پیرمرد گنج تر از این حرف هاست. پیرزن بیچاره را راهی زندان می کنم. هر چند قلباً به این کار راضی نیستم. اما مواد قانونی کاری به اجازه قلبی ام ندارد. گرفتاری ام از فردا صبحش شروع می شود. شوهرش هر روز، از اول صبح تا پایان وقت اداری پشت در اتاقم می نشیند و گریه می کند. و فقط یک جمله را مسلسل وار تکرار می کند. «زنم رو آزاد کنید برم. من بدون شهربانو خونه نمیرم.» هر چند ظهر و با پایان وقت اداری بدون شهربانو به خانه می رود اما فردا صبحش همین اش است و همین کاسه. به هیچ صراطی هم مستقیم نیست. دو هفته می آید و می رود. کم کم مرثیه هایش را حفظ شده ام. بالاخره از من ناامید می شود و راهش را به سمت اتاق دادستان کج می کند. فعلاً موافقت ایشان را بابت اعزام به بند باز گرفته است. از مدت زندانش هشت ماهی گذشته اما هنوز نتوانسته رد مال شاکی را پرداخت کند. کسی چه می داند؟ شاید امسال روز مادر، طور دیگری برایش رقم بخورد.

با انتشار خاطره قاضی اجرای احکام کیفری محاکم یزد در کمتر از ۲۴ ساعت، زمینه آزادی یک مادر زندانی به همت خیرین یزدی فراهم می شود.

همزمان با ولادت حضرت زهرا(س) هانیه پارسائیان قاضی اجرای احکام کیفری شهرستان یزد در پستی در صفحه شخصی خود خاطره روایت کرد.

پارسائیان در این خاطره روایت کننده ی خاطره قضایی از پرونده های روزمره خود بود که در آن مادری محکوم به رد مال به مبلغ یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون ریال داشته که ۸ ماه است در زندان به سر می برد. قاضی اجرای احکام کیفری یزد در داستان خود با اشاره به پیگیری ها مکرر همسر زندانی و موافقت دادستان با انتقال به بند باز روایت کننده رنج های یک قاضی در اجرای یک پرونده است که مادری به دلیل عدم آشنایی با مسائل حقوقی و قضایی به آن دچار شده است.

در این خاطره نویسی آمده است:

وقتی که جلب شد و با دست بند آوردنش، حتی تصور هم نمی کردم پیرزن با این سن و سال، همان شهربانو، محکوم پرونده با ۱۶۰ میلیون تومان رد مال، باشد. چادر گل گلی سرمه ای با گل های قرمز، دمپایی های طبی قدیمی سیاه رنگ، از همان هایی که در خانه ی همه ی مادر بزرگ ها پیدا می شود و پیراهن نخی به تن دارد. به گمانم سرکوبچه در حال پاک کردن سبزی با عشرت خانم و عزت خانم بوده که مامور جلب، دست بند زده و آورده بود. حالا جلوی میز محکمه، اشک ریزان، با گوشه ی روستری

وظایف واحد سجل کیفری و عفو و بخشودگی

عفو یا تخفیف مجازات محکومان طبق مقررات مطابق تبصره ۱ ماده مذکور، ترتیب ثبت و تنظیم این مشخصات، امکان دسترسی به این اطلاعات و چگونگی تشکیل و راه اندازی شبکه الکترونیکی سجل کیفری با رعایت مقررات راجع به دادرسی الکترونیکی و به موجب آیین نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری رئیس سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد. همچنین برابر با تبصره ۲ ماده مذکور، اقدامات موضوع بندهای (الف) و (ب) این ماده با همکاری نیروی انتظامی و نهادهای اطلاعاتی و امنیتی صورت می گیرد.

در هر معاونت اجرای احکام کیفری، واحد سجل کیفری و عفو و بخشودگی برای ایجاد بانک اطلاعاتی مجرمان خطرناک، متهمان تحت تعقیب و متواری و محکومان فراری تشکیل می شود.

مطابق ماده ۴۸۸ قانون آیین دادرسی کیفری، در هر معاونت اجرای احکام کیفری، واحد سجل کیفری و عفو و بخشودگی برای انجام وظایف زیر تشکیل می شود:

الف- ایجاد بانک اطلاعاتی مجرمان خطرناک، متهمان تحت تعقیب و متواری و محکومان فراری
ب- تنظیم برگ سجل کیفری محکوم علیه در محکومیت های موثر کیفری با ثبت و درج مشخصات دقیق و اثر انگشت و تصویر وی به صورت الکترونیکی
پ- ثبت و ارسال درخواست عفو محکوم علیه و نیز پیشنهاد

ثبت واقعه فوت

سوال:

آیا نامه مراجع رسمی مانند نیروی انتظامی، دهیاری، شورای اسلامی شهر و روستا و مقامات قضایی مبنی بر اعلام فوت به عنوان مستند ثبت فوت تلقی می شود و یا آنکه حتی با وجود اعلام مراجع رسمی، ثبت فوت باید مستند به گواهی پزشک یا گواهی گواهان باشد؟

آتنا انوری
وکیل پایه یک دادگستری

پاسخ:

قانونگذار در قانون ثبت احوال مصوب ۱۳۵۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی، بین ثبت واقعه فوت و نیز اعلام وفات و صدور سند ثبت وفات تفکیک قائل شده است. وفق ماده ۲۴ این قانون، واقعه وفات مطابق تصدیق پزشک و در صورت نبودن

کج شدن و خمیدگی گردن در اثر شکستگی در صورت عدم بهبودی و باقی ماندن این حالت، موجب دیه کامل است. کج شدن و خمیدگی گردن در اثر شکستگی در صورت عدم بهبودی و باقی ماندن این حالت موجب دیه کامل و در صورت بهبودی و زوال حالت خمیدگی و کج شدگی موجب ارش است. مطابق ماده ۶۲۷ قانون مجازات اسلامی، شکستگی گردن بدون کج شدن و خمیدگی آن موجب ارش است. همچنین ماده ۶۲۸ قانون مذکور بیان میدارد، جنایت بر گردن که مانع فرو بردن یا جویدن غذا و یا نقص آن و یا مانع حرکت گردن شود موجب ارش است.

دانستنی‌های حقوقی

دادگاه آنلاین چیست؟

راهنمای شرکت در دادگاه برخط

قسمت اول

دو نوع دادگاه آنلاین وجود دارد، دادگاهی که یک یا دو طرف پرونده می‌توانند به نحو آنلاین در آن شرکت کنند که با نام دادگاه الکترونیک شناخته می‌شود، اما به‌صورت برخط برای مردم پخش نمی‌شود و دادگاه دیگری که دو طرف یا یک طرف آن در دادگاه به شکل آنلاین شرکت می‌کنند، اما دادگاه علنی است و همه مردم می‌توانند آن را به‌صورت برخط مشاهده کنند.

خبرگزاری میزان- تبدیل فرایندهای سنتی به شیوه‌های نوین از وظایف مهم دستگاه قضایی است و هوشمندسازی فرایندهای قضایی از موضوعات مورد انتظار مردم و رهبری از قوه قضاییه است.

دادرسی الکترونیک و برگزاری دادگاه‌های برخط (آنلاین)، از جمله اقدامات مهمی است که قوه قضاییه در راستای هوشمندسازی فرایندهای قضایی و توجه به حقوق شهروندی انجام داده است.

دادگاه الکترونیک و دادگاه آنلاین یا برخط چیست؟

با پیشرفت تکنولوژی و گسترش استفاده از اینترنت، سیستم قضایی نیز همگام با این تحولات و جهت استفاده عموم مردم از فناوری‌های نوین ارتباطی پیش رفت. پیش از همه‌گیری کرونا دلایل مهمی مانند: کاهش تردد شهروندان در سطح شهر، کاهش هزینه‌های مردم برای رسیدگی به پرونده‌ها، هوشمندسازی در راستای سند تحول قضایی و ... وجود داشت که نظام قضایی بر مبنای آن، برگزاری دادگاه‌های آنلاین را در برنامه آینده خود قرار داده بود. اما در راستای کاهش خطر انتقال ویروس کرونا، نظام قضایی را بیش از هر زمان دیگری به سمت ایجاد تحول قضایی در نحوه برگزاری جلسات رسیدگی سوق داد و به واسطه نیاز مبرم به برگزاری جلسات رسیدگی به‌صورت آنلاین، قوه قضاییه با ایجاد امکانات ارتباطی و فناوری مورد نیاز و توسعه زیرساخت‌های لازم، برگزاری دادگاه‌های الکترونیک را در ایران عملی ساخت. به طور کلی دو نوع دادگاه برخط وجود دارد، دادگاه‌هایی که دو طرف پرونده می‌توانند به صورت آنلاین در آن شرکت کنند و با نام «دادگاه الکترونیک» شناخته می‌شود، اما به‌صورت آنلاین برای مردم پخش نمی‌شود، و نوع دیگر، دادگاه‌هایی که دو طرف یا یک طرف در دادگاه حضور دارند و با رضایت طرفین و تشخیص قاضی، دادگاه به‌صورت برخط برگزار می‌شود و مردم نیز می‌توانند دادگاه را از طریق سامانه‌های اعلام شده، مشاهده کنند که با نام «دادگاه علنی برخط» شناخته می‌شود. بنابراین پخش آنلاین دادگاه، مشمول دادگاه‌هایی است که از نظر قانون و قاضی رسیدگی‌کننده به پرونده برگزاری علنی آن بلامانع است.

دادگاه الکترونیک یا برخط پدیده‌ای تقریباً نوظهور است که از طریق آن، دو طرف دعوا یا یک طرف دعوا و یا وکلای آن‌ها در بستر فضای مجازی در دادگاه حضور پیدا می‌کنند و بدون آنکه نیازی به حضور فیزیکی در مراجع قضایی باشد؛ دادگاه آن‌ها برگزار می‌شود و همانند دادگاه فیزیکی، حق دفاع و صحبت نیز برای طرفین و وکلای آن‌ها محفوظ است. در دادگاه الکترونیک، اتفاق مهمی که رخ می‌دهد، این است که دادرسی‌های آنلاین مختص به ایرانیان داخل کشور نیست و ایرانیان خارج از کشور نیز می‌توانند بدون آنکه وارد کشور شوند، در بستر فضای مجازی در دادگاه خود شرکت کنند. بسیاری از ایرانیان خارج از کشور اطلاعی از خدمات مجازی ندارند و نمی‌دانند که می‌توانند به‌صورت الکترونیک در جلسات شرکت کنند.

ادامه در شماره بعد

بخشنامه الزام دادرها و دادگاه‌ها و ضابطان دادگستری به پذیرش مستقیم شکایات مردم

۳- با توجه به الزامی بودن ثبت نام مراجعان در سامانه ثنا (ثبت نام الکترونیکی)، واحدهای قضایی مستقیماً نسبت به ثبت نام الکترونیکی کلیه شکات و متهمانی که در سامانه فوق ثبت نام نشده اند، اقدام نمایند.

۴- دادستان‌ها و رؤسای دادگستری موظف اند بر نحوه پذیرش و ارسال شکایات و فرآیند مربوط نظارت نموده و چنانچه صلح و سازش توسط شورای حل اختلاف و اجرای دستور یا تکمیل تحقیقات مقدماتی در شکایاتی که به ضابطان ارجاع می‌شود، در مهلت مقرر میسر نشود، به محض اتمام مهلت مذکور مراتب را پیگیری نمایند.

۵ - مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه اقدامات زیر را ظرف سه ماه معمول می‌نماید:

الف - فراهم نمودن امکان ارسال شکایات به صورت خودکاربری از طریق سامانه خدمات الکترونیک قضایی در شکایاتی که فاقد پیچیدگی قضایی است.

ب - فراهم نمودن امکان خودکاربری برای اشخاصی که دانش حقوقی لازم جهت طرح شکایت را دارند.

پ - اطلاع رسانی به اصحاب پرونده حسب مورد در خصوص ارسال شکوائیه به مرجع ذیربط و نحوه پیگیری.

شکایات و نتیجه اقدامات انجام شده به ترتیب مقرر در این بخشنامه از طریق پیامک یا طریق مقتضی دیگر.

ت - فراهم نمودن اقدامات فنی لازم برای اجرای این بخشنامه در مراجع قضایی.

ث - فراهم نمودن امکان ارسال شکایات و نتیجه تحقیقات از طریق ضابطان دادگستری به مقام قضایی و ارسال دستورات قضایی به ضابطان از طریق الکترونیک، با همکاری ضابطان دادگستری.

ج - نظارت بر ثبت و ارسال سریع شکایات دریافتی توسط دفاتر خدمات الکترونیک به مرجع قضایی ذیصلاح.

چ - ایجاد دسترسی الکترونیکی به دادستان‌ها جهت نظارت بر نحوه ارجاع شکایات.

نظارت بر حسن اجرای بخشنامه حسب مورد با رؤسای کل دادگستری و دادستان کل کشور می‌باشد.

بخشنامه الزام دادرها و دادگاه‌ها و ضابطان دادگستری به پذیرش مستقیم شکایات مردمی در تاریخ ۱۳ بهمن ماه ۱۳۹۹ صادر شد.

در اجرای قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی و به منظور افزایش دقت و سرعت در ارائه خدمات قضایی و کاهش اطاله دادرسی در تقدیم شکایات و اطلاع رسانی به اصحاب پرونده در مراحل تحقیقات مربوط، از تاریخ صدور این بخشنامه مراجع قضایی، ضابطان دادگستری و مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه موظف به رعایت و اجرای موارد زیر می‌باشند.

۱- در صورت مراجعه شاکی به دادرها، دادستان‌ها در اجرای ماده ۶۹ قانون آیین دادرسی کیفری، شکایت کتبی و شفاهی را همه وقت قبول و نسبت به ثبت الکترونیکی آن در سامانه مدیریت پرونده قضایی اقدام نموده و به قید فوریت آن را حسب مورد جهت انجام اقدام قانونی با صدور دستورات لازم به ضابطان دادگستری یا به یکی از شعب دادرها و یا شوراهای حل اختلاف ارجاع کنند. در ارجاع شکایت به ضابطان مهلت اجرای دستورات قضایی معین و در ارجاع به شورای حل اختلاف مطابق بخشنامه شماره ۹۰۰۰/۶۳۹۴۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۵/۲۸ با تعیین مهلت حداکثر یک ماهه عمل شود و از ارجاع پرونده در مواردی که زمینه صلح و سازش وجود ندارد خودداری شود. همین حکم برای رییس حوزه قضایی یا معاون ارجاع در مواردی که شکایت مستقیماً به دادگاه کیفری تقدم می‌شود، جاری است.

۲- برابر مواد ۳۷ و ۴۴ قانون آیین دادرسی کیفری، ضابطان دادگستری مکلف اند شکایت کتبی یا شفاهی را همه وقت قبول نمایند؛ لذا در صورت مراجعه شاکی به ضابطان، ضمن قبول شکایت، در جرائم مشهود، تمام اقدامات لازم را به منظور جمع آوری و حفظ آلات، ادوات، آثار و ادله وقوع جرم و جلوگیری از فرار یا مخفی شدن متهم به عمل آورده و تحقیقات لازم را انجام و بلافاصله شکایت و نتایج اقدامات انجام شده را نزد مقام قضایی مربوط ارسال نمایند. در جرائم غیرمشهود با قید فوریت مراتب را برای کسب تکلیف و اخذ دستوره‌های لازم به مقام قضایی مربوط اعلام نمایند.

یادداشت حقوقی

دریافت وجه از مردم برای طرح پرونده در کمیسیون ماده ۵ خلاف قانون است

سید بهادر بهادری
حقوقدان

مواردی که در مقررات قانونی مربوط معین شده یا می‌شود و همچنین اخذ هدایا و کمک نقدی و جنسی در قبال کلیه معاملات اعم از داخلی و خارجی توسط وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است و یا تابع قوانین خاصی هستند، ممنوع است و اخذ هرگونه وجه تحت عنوان عوارض و یا بهای خدمات از سوی شهرداری می‌بایست در قبال ارائه خدمات باشد

لذا دریافت وجه از مردم جهت طرح درخواست در کمیسیون ماده ۵ با توجه به اینکه خدمتی از سوی شهرداری ارائه نمی‌شود خلاف قانون و خارج از حدود اختیار شهرداری و شورای شهر است.

۱- برابر ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی ایران بررسی و تصویب طرح‌های تفصیلی شهری و تغییرات آنها در هر استان به وسیله کمیسیونی به ریاست استاندار (و در غیاب وی معاون عمرانی استانداری) و با عضویت شهردار و نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی و همچنین رئیس شورای اسلامی شهر ذیربط و نماینده سازمان نظام مهندسی استان (با تخصص معماری یا شهرسازی) بدون حق رأی انجام می‌شود.

۲- براساس ماده ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ دریافت هرگونه وجه، کالا و یا خدمات تحت هر عنوان از اشخاص حقیقی و حقوقی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی غیر از

کودتای ناکام اصلاحات قضائی نتانياهو با رأی دیوان عالی رژیم صهیونیستی

ادامه از صفحه اول: جنجالی که از روزهای نخست تشکیل کابینه اخیر بی‌بی، فلسطین اشغالی را به باتلاق شکاف سیاسی، اجتماعی، دیپلماتیک و امنیتی بی‌سابقه‌ای کشانده بود و به اذعان بسیاری از ناظران با تأثیرات مخربش، عملاً ارتش این رژیم را تحت‌الشعاع قرار داد و بستر برای عملیات طوفان الاقصی را پدید آورد به بن‌بست رسید. دیوان عالی رژیم صهیونیستی ۱۱ دی ۱۴۰۲، قانون جنجالی اصلاحات دستگاه قضائی این رژیم را لغو کرد.

این جلسه با مشارکت کامل ۱۵ قاضی دیوان عالی و به ریاست خانم استر حایوت؛ رئیس دیوان عالی رژیم صهیونیستی، برگزار شد. جنبش‌های موسوم به جنبش کیفیت حکمرانی، کانون وکلای صهیونیست و جنبش برای دولت سالم و عدالت اجتماعی در این خصوص لایحه تقدیم کردند. منابع قضائی می‌گویند که ایلان بومیخ، وکیل و نماینده وزیر دادگستری رژیم صهیونیستی به این لایحه‌ها پاسخ منفی داد و آن‌ها را رد کرد.

البته برخی منابع می‌گویند که گالی بیهاریف میار؛ مشاور حقوقی کابینه نتانياهو، در این مرحله به لایحه‌ها پاسخ داده است. دیوان عالی رژیم صهیونیستی با ۸ رأی مصوبه جنجالی اصلاحات قضائی را باطل اعلام کرد.

در واکنش به این امر، ایتمار بن گویر؛ وزیر امنیت داخلی رژیم صهیونیستی، گفت: لغو قانون محدود کردن نظارت دادگاه بر کابینه و وزیران، خطرناک است و به تلاش‌های جنگی آسیب می‌رساند. در همین حال، وزیر دادگستری اسرائیل گفت: تصمیم دادگاه عالی برای لغو قانون استدلال معقولیت، با روحیه وحدت مطلوب در هنگام جنگ مغایرت دارد. حزب لیکود نیز اعلام کرد این تصمیم دادگاه با اراده مردم به‌ویژه در زمان جنگ مغایرت دارد. یائیر لاپید؛ رهبر اپوزیسیون رژیم صهیونیستی، اما گفت: ما کاملاً از این تصمیم دادگاه حمایت می‌کنیم. رسانه‌های اسرائیلی این اقدام را زلزله‌ای در دستگاه قضائی رژیم صهیونیستی توصیف کرده‌اند.

دیوان می‌توانست این قانون را باطل یا تصویب کند. دومی بعید به نظر می‌رسید؛ زیرا این امر اساساً آن را از اکثر اختیاراتش محروم می‌کرد؛ اما حالا که این قانون را رد کرده، کابینه می‌تواند ادعا کند که قدرت دیوان را برای بررسی چنین قوانینی سلب کرده است که منجر به بحران مشروعیت می‌شود. این امر دوشاخه از قوا را در تقابل و تضاد مستقیم قرار می‌دهد که هر کدام ادعا می‌کنند مرجع مناسب هستند. اکثر اسرائیلی‌ها از دیوان حمایت می‌کنند اما قدرتی به‌جز خیابان‌ها برای تحمیل این موضوع نخواهند داشت.

از این واقعیت که بی‌پی اکنون در واپسین روزهای حیات سیاسی خود قرار دارد، عملاً قدرت پاسخگویی لازم و واکنش مقتضی در برابر دادگاه عالی رژیم صهیونیستی از نخست‌وزیر و کابینه او گرفته شده است. ضمن اینکه در شرایط جنگی کنونی، نتانياهو با مشکلات جدی‌تری دست‌به‌گریبان است و حتی فرصت و توان لازم برای جدال سیاسی با دادگاه عالی رژیم صهیونیستی را ندارد. چراکه نخست‌وزیر برای بقایش دست‌وپا می‌زند و اکنون تلاش او برای افزایش سیطره بر دیگر نهادهای از جمله نهادهای قضائی در اولویت‌های بعدی قرار می‌گیرد.

در خصوص سؤال دوم باید به این کلیدواژه اشاره داشت که اقدام دادگاه عالی رژیم صهیونیستی همان‌گونه که از زبان رسانه‌های عبری مطرح شده یک زلزله سیاسی را به دنبال خواهد داشت؛ چراکه از یک‌سو قطعاً جریان‌های افراطی ائتلافی کابینه نتانياهو می‌تواند به سمت اقداماتی برای واکنش سوق داده شود که دایره و شدت اختلافات فعلی را اوج خواهد داد تا جایی که موضوع شکست ائتلاف حاکمیت محقق شود و از طرف دیگر با توجه به حمایت مثبت و جدی جریان اپوزیسیون از اقدام دادگاه عالی رژیم صهیونیستی، ریل‌گذاری برای برکناری هر چه سریع‌تر بنیامین نتانياهو و برگزاری انتخابات زودهنگام، حتی در شرایط جنگی فعلی هم فراهم شود. به‌خصوص آنکه اخیراً یائیر لاپید، نخست‌وزیر سابق رژیم صهیونیستی، تأکید داشت که در شرایط جنگی هم می‌توان انتخابات زودهنگام برگزار کرد. با در نظر گرفتن این نکات یقیناً لغو قانون اصلاحات قضائی از سوی دادگاه عالی رژیم صهیونیستی در مقام موتور پیشران و کاتالیزور پوست‌اندازی سیاسی در این رژیم و برکناری بنیامین نتانياهو از ساختار سیاسی برای همیشه عمل خواهد کرد. میراف بن آری؛ عضو پارلمان رژیم صهیونیستی (کنست) از حزب «پندهای هست» گفته که کابینه بنیامین نتانياهو بدترین کابینه در «تاریخ اسرائیل» است و افراد تندرو، افراطی و سرکش عضو این کابینه هستند. وی به اداره نامناسب جنگ کنونی توسط کابینه نتانياهو اشاره کرده و گفته: حتی اگر درباره جنگ کنونی هم صحبت نکنیم نمی‌توان از شکست‌های این کابینه قبل از جنگ چشم‌پوشی کرد. در زمان جنگ‌ها افکار عمومی پشت کابینه هستند اما در اسرائیل ۷۰ درصد از نتانياهو می‌خواهند که استعفا بدهد. آسیب و خسارتی که این کابینه وارد آمده، در تاریخ درخشان خواهد شد و این مسئله‌ای است که تاکنون اتفاق نیفتاده بود.

اخیراً رسانه‌های رژیم صهیونیستی از اختلافاتی در کابینه جنگ این رژیم به دلیل امتناع نتانياهو از مذاکره درباره روز بعد از جنگ خبر دادند. میخائیل شیمش؛ تحلیلگر سیاسی شبکه «کان» رژیم صهیونیستی؛ گفته: قبل از یک هفته سرنوشت‌ساز، ترس و نگرانی و تنش زیادی در کابینه جنگ وجود دارد. یکی از مسائلی که باعث اختلاف و درگیری در کابینه شده است موضوع روز بعد از جنگ است. وی گفته: نتانياهو باید مشخص کند با وزیر جنگ است یا با وزیر دارایی. باید هر چه زودتر این تصمیم را بگیرد. راجر کوهن؛ سیاسی‌نویس ارشد نیویورک تایمز، می‌نویسد که بنیامین نتانياهو در یک سال گذشته چنان مشغول ساماندهی تبعات تغییر دادن نظام قضائی اسرائیل و مهار مخالفت‌های صورت گرفته با آن بود که فراموش کرد در غزه چه می‌گذرد و چطور رزمندگان فلسطینی از تشدید مظالم شهرک‌نشینان در کرانه غربی به ستوه آمده و درصدد تلافی این همه ظلم هستند. کابینه ائتلافی که نتانياهو پس از فتح انتخابات اسرائیل در سال ۲۰۲۲ تشکیل داد و چهارمین مرتبه بازگشت او را به دفتر نخست‌وزیری اسرائیل شکل داد، سرشار از ناهم‌سویی و شمایل آشکار از چنددستگی بود و وزیر دفاع منتخب وی چنان تندرو بود و هست که حتی نتانياهو با همه افراطی‌گری‌های معروف و همیشگی‌اش نمی‌توانست آن را برتابد. رفتار او و ژنرال‌های

ارتش که برخی سران آن با وزارت دفاع سر سازگاری داشتند و بعضی‌شان از ایده‌های نتانياهو پیروی می‌کردند، اوضاع را برای فلسطینی‌ها مساعد ساخت تا حمله‌ای بسیار بزرگ‌تر از گذشته را به اسرائیل پی‌ریزند. طوفانی که از روز شنبه ۱۵ مهر ۱۴۰۲ (۷ اکتبر ۲۰۲۳) از سمت غزه به‌سوی تل‌آویو و دیگر شهرها و شهرک‌های اسرائیل وزیدن گرفته و همچنان هم ادامه دارد.

در پاسخ به این سؤال که «آیا بی‌ثباتی سیاسی کنونی در اسرائیل، بر روند تصمیم‌گیری در این کشور تأثیر می‌گذارد یا نه؟» مارتین ایندیک عضو ارشد شورای روابط خارجی آمریکا در مصاحبه با فارن افزر چنین نظر می‌دهد که این یک بحران عمیق با اجزایی تاکنون ناشناخته است و نخست‌وزیر با یک مشکل واقعی روبروست نه تنها در دفاع از شهروندان بلکه در فرار از مقصر شناخته شدن به خاطر آنچه رخ داد؛ و نمی‌داند چگونه می‌تواند از پس این کار برآید. او ناچار است راهی برای خلاص کردن خود در گذر این منازعه پیدا کند. او نمی‌تواند اجازه دهد که تندروها، راست‌های افراطی ائتلافش، سیر رخدادها را دیکته کنند چراکه آن‌ها اسرائیل را به‌جای بسیار بد می‌کشاند؛ بنابراین نتانياهو یا باید آن‌ها را مهار کند که تا به امروز قادر به این کار نبوده، یا آن‌ها را از ائتلاف بیرون کند.

فیلسوف اسرائیلی یشایاهو لیپوویتز؛ که ایزایا برلین او را «وجدان اسرائیل» خطاب کرد، هشدار داد که اگر اسرائیل کنیسه را از دولت جدا نکند باعث ایجاد یک نظام فاسد خاخم می‌شود که یهودیت را به یک فرقه فاشیست گره می‌زند. لیپوویتز که در سال ۱۹۹۴ درگذشت، گفت که نسبت ناسیونالیسم مذهبی به مذهب مثل نسبت ناسیونال سوسیالیست (حزب نازی) به سوسیالیسم است. او درک کرد که ستایش کورکورانه از ارتش، به‌ویژه بعد از جنگ ۱۹۶۷ که صحرای سینا، نوار غزه، کرانه باختری رود اردن (شامل اورشلیم شرقی) و ارتفاعات جولان را تصرف کرد، خطرناک بود و درنهایت منجر به نابودی اسرائیل و با آن هرگونه امید به دموکراسی، خواهد شد. او هشدار داد که وضعیت ما به وضعیت ویتنام سقوط خواهد کرد، به جنگی که دائماً در حال تشدید شدن است و بدون کوچک‌ترین چشم‌اندازی برای یک راه‌حل نهایی تبدیل خواهد شد. او پیش‌بینی کرد که اعراب کارگران خواهند بود و یهودیان مدیران، بازرسان، مقامات رسمی و پلیس آن‌هم عمدتاً پلیس مخفی. دولتی که بر یک جمعیت متخاصم ۱/۵ تا ۲ میلیون نفری خارجی حاکم باشد الزماً تبدیل به یک دولت پلیسی مخفی می‌شود که تأثیرات آن بر آموزش و پرورش، آزادی بیان و مؤسسات دموکراتیک اجتناب‌ناپذیر است. ویژگی فاسد هر رژیم استعماری بر کشور اسرائیل هم غالب می‌شود. حکومت اسرائیل مجبور خواهد بود که از یک‌طرف قیام عرب‌ها (فلسطینی‌ها) را سرکوب کند و از طرف دیگر وطن‌فروشان عرب (فلسطینی) را به خدمت بگیرد. دلیل خوبی هم وجود دارد که نگران آن بود که نیروهای دفاعی اسرائیل که تاکنون ارتش مردمی بوده‌اند، در نتیجه تبدیل شدن به ارتش اشغالگر، فاسد شوند و فرماندهانشان که تبدیل به فرمانداران نظامی خواهند شد، شبیه به همکارانشان در کشورهای دیگر شوند. او این را درک کرد که اشغال طولانی فلسطینی‌ها به‌طور اجتناب‌ناپذیری بذر «اردوگاه‌های کار اجباری» را می‌کارد. او گفت، «اسرائیل شایستگی زیستن را ندارد و ارزش نگهداری نخواهد داشت». کریس هجز؛ رئیس دفتر سابق نیویورک تایمز در خاورمیانه، بر این نظر است که مرحله بعدی این مبارزه یک کمپین انبوه کشتار همه‌جانبه در غزه به‌وسیله اسرائیل خواهد بود که پیش‌ازاین شروع شده است. اسرائیل خود را قانع کرده است که خشونت بیشتر درنهایت آرزوهای فلسطینی‌ها را به باد خواهد داد. اسرائیل اشتباه می‌کند. تروری که اسرائیل بر فلسطینی‌ها تحمیل می‌کند تروری است که اسرائیل دریافت خواهد کرد.

یادداشت حقوقی

تکالیف شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای مسافر و کالا

محمد رضا صدیقی
حقوقدان

برابر قانون شرکتها و مؤسساتی که در امر حمل و نقل جاده ای بین شهری مسافر یا کالا اعم از داخلی و بین المللی فعالیت می نمایند موظفند بر حسب نوع فعالیت برای هر جابجائی از صورت وضعیت مسافری و بارنامه‌های داخلی و بین المللی استفاده نمایند.

چنانچه شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای مسافر و کالا بر حسب نوع

فعالیت از اوراق قانونی استفاده‌نمایند و یا مبادرت به استفاده از اوراق عادی به عنوان صورت وضعیت مسافری یا بارنامه بنمایند یا به طور غیر مجاز صورت وضعیت مسافری یا بارنامه تهیه و مورد استفاده قرار دهند یا مشخصات مسافر و محموله با اوراق مذکور مطابقت نداشته باشد و یا مندرجات آنرا تکمیل ننمایند و یا اوراق مذکور در این قانون را به اشخاص دیگر و غیر مجاز واگذار نمایند متخلف محسوب و با رعایت شرایط و امکانات خا طی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تأدی ب، و ع ط، توبیخ و تهدید و پس از آن به جزای نقدی و تعطیل از ۱ ماه تا ۳ ماه، لغو مجوز فعالیت مدیران و صاحبان امتیاز آنها و لغو مجوز فعالیت مجدد در امر حمل و نقل محکوم خواهند شد. چنانچه رانندگان وسائل نقلیه مسافربری و باربری بدون اوراق یاد شده در مواد ذی ربط این قانون اقدام به جابجائی مسافر یا حمل بار بنمایند و یا محموله و مسافر همراه آنها با موارد قید شده در بارنامه و صورت وضعیت مسافری که در اختیار دارند مطابقت نداشته باشد، متخلف محسوب و مأموران راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی موظفند متخلفان را براساس قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی و از طریق صدور برگه اخطاریه جریمه نموده و در دفترچه کار (برگ فعالیت) آنان ثبت و مراتب را به سازمان حمل و نقل و پایانه‌های استان مربوطه اعلام نمایند. سازمان مذکور پس از وصول سه فقره گزارش تخلف دفترچه کار (برگ فعالیت) راننده را ضبط و برای بار چهارم آن را لغومی نماید. دفترچه کار (برگ فعالیت) در هر نوبت به مدت حداکثر شش ماه به تشخیص سازمان مذکور ضبط می‌شود. تردد در جاده‌ها بدون همراه داشتن دفترچه کار (برگ فعالیت) ممنوع است برای دفترچه کار (برگ فعالیت) به مدت حداکثر شش ماه به تشخیص سازمان یاد شده المثنی صادر نخواهد شد. هر شخص غیرمجاز که مبادرت به تهیه و یا استفاده از صورت وضعیت مسافری و یا بارنامه نماید، به حبس از یک ماه تا شش ماه و جزای نقدی محکوم خواهد شد.

اقدامات قانونی بعد از سرقت گوشی تلفن همراه

هرکس با علم و اطلاع یا با وجود قرائن اطمینان آور به اینکه مال در نتیجه ارتکاب سرقت به دست آمده است، آن را به نحوی از انحاء تحصیل یا مخفی یا قبول کند یا مورد معامله قرار دهد، مجازات می شود.

مدت زمان بسیاری از عمر تلفن همراه در ایران نمی‌گذرد، اما

باید بیان داشت که این خدمت به سرعت توانست جای خود را در میان مخاطبان باز کرده و به طوری فراگیر شود که افراد از سن پایین از خدمات این سرویس به عنوان کاربر استفاده نمایند. متعاقب رشد این سرویس شاهد رشد جرایم مربوط به آن از جمله سرقت گوشی تلفن همراه نیز بوده ایم. به عبارت دیگر، سرقت تلفن همراه از جمله جرایم شایعی می‌باشد که شاهد ارتکاب آن در سطح شهر می‌باشیم. این جرم در حالی اتفاق می‌افتد که در بسیاری موارد بی احتیاطی‌های خودمان این فرصت را به سارقان می‌دهد. به طور مثال با در دست گرفتن گوشی همراه و راه رفتن در خیابان فرصت سرقت را به سارقان می‌دهیم، بنابراین لازم است تا با اعمال یکسری اقدامات پیشگیرانه زمینه ارتکاب این دست جرایم را کاهش دهیم. چه اینکه در بسیاری از موارد سرقت سابقه ایجاد درگیری میان مال باخته و سارق وجود داشته و سرقت به اصطلاح مقرون به آزار و اذیت نیز بوده است. اما چنانچه مورد سرقت قرار گرفتیم باید بدانیم که این اقدام از نظر قانونگذار جرم می‌باشد و علاوه بر مجازات مرتکب که حسب مورد می‌تواند متفاوت باشد دادگاه می‌بایست حکم به رد مال (مسترد نمودن گوشی مسروقه) بدهد. فلذا بایستی یکسری اقدامات در راستای تعقیب مرتکب از جمله طرح شکایت صورت پذیرد.

از طرف دیگر همواره سارقین اقدام به فروش گوشی‌های مسروقه معمولاً به قیمت‌های پایین و غیر واقعی می‌نمایند؛ بنابراین باید به افراد هشدار داد تا در حین خرید موبایل توجهات کافی داشته باشند تا بعداً دچار مشکل نشوند، پس ما نباید فریب این موضوع را خورده و اقدام به خرید گوشی ازین دست افراد بنماییم، زیرا اینکار می‌تواند برای ما عواقب بدی را به همراه داشته باشد. از همین روی قانونگذار در ماده ۶۶۲ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی بیان داشته، هر کس با علم و اطلاع یا با وجود قرائن اطمینان آور به اینکه مال در نتیجه ارتکاب سرقت به دست آمده است، آن را به نحوی از انحاء تحصیل یا مخفی یا قبول کند یا مورد معامله قرار دهد، به حبس از شش ماه تا سه سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد. در صورتیکه متهم معامله

اموال مسروقه را حرفه خود قرار داده باشد، به حداکثر مجازات در این ماده محکوم می‌شود.

پس بهتر است سراغ فروشندگان معتبر که دارای پروانه کسب می‌باشند رفته و نیز گوشی‌هایی که دارای ضمانت نامه‌های معتبر می‌باشد را خریداری کنیم. ضمن اینکه در هنگام پرداخت وجه به

فروشنده بایستی از وی فاکتور ممهور دریافت نماییم. اما اولین و مهمترین اقدامی که بایستی بعد از به سرقت رفتن موبایل انجام داد اطلاع و گزارش دادن به پلیس ۱۱۰ و دریافت صورتجلسه از مامور مربوطه می‌باشد. اقدام بعدی سوزاندن یا همان مسدود نمودن سیم کارت مسروقه از طریق مراجعه به دفاتر مربوط به خدمات امور مشترکین می‌باشد. در غیراین صورت عواقب ناشی از هرگونه سوء استفاده از این تلفن همراه و خدمات مرتبط به عهده مشترک خواهد بود.

بعد از این اقدامات و با در دست داشتن مدارک ذیل می‌بایست برای ثبت شکایت به کلانتری مربوطه یا دادرسی محل وقوع جرم مراجعه نموده و اقدام به ثبت شکایت کرده و رسیدی در ازای آن دریافت داریم.

بعد از طی مراحل اداری مربوط مخابرات از طریق شماره سریال ۱۵ رقمی که در گوشی و پکیج آن قرار دارد، به پیگیری و ردیابی گوشی اقدام می‌کند.

نمونه شکوائیه سرقت تلفن همراه

موضوع شکایت:

سرقت یک دستگاه گوشی موبایل

دلایل شکایت:

حضور شخص شاکی یا وکیل وی

اصل و فتوکپی از کارت ملی شاکی

اصل و فتوکپی فاکتور خرید گوشی

همراه داشتن جعبه گوشی و کپی از شماره سریال پشت جعبه (کارتن) گوشی

اصل و کپی گزارش و صورتجلسه کلانتری

عندالزوم شهادت شهود

شرح شکایت:

اینجانب... مالک یک دستگاه گوشی موبایل... به شماره سریال... می‌باشم. متأسفانه در تاریخ... گوشی بنده توسط فردی ناشناس در خیابان... مورد سرقت قرار گرفت. علیهذا از مقام محترم قضائی (دادستان)، تقاضای تعقیب و مجازات مرتکب را دارم.

یادداشت حقوقی

علم به حمل مواد مخدر

میکرده تریاک است او را به اتهام حمل هروئین محاکمه کرد؟

پاسخ:

مطابق ماده ۱۴۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، در تحقق جرایم عمدی، علاوه بر علم مرتکب به موضوع جرم، باید قصد او در ارتکاب رفتار مجرمانه احراز گردد، ولذا در فرض سوال که مرجع قضایی رسیدگی کننده با توجه به دلایل متقن موجود در پرونده، احراز نموده که متهم قصد حمل تریاک را داشته و قصد حمل هروئین را نداشته است، نمی‌توان او را به صرف رفتار مادی ارتكابی به لحاظ حمل هروئین مجازات نمود،

هادی دهقان
دانشجوی حقوق

سوال:

شخصی به تصور حمل مواد مخدر از نوع تریاک با شخصی توافقی می‌نماید و در حضور وی مواد مخدر را در خودرو خود جاسازی می‌نماید بعد از جاسازی مواد مخدر در خودرو و با علم به اینکه مواد مخدر از نوع تریاک جاسازی شده است توسط مامورین نیروی انتظامی دستگیر و مواد مخدر نیز کشف می‌گردد که پس از بررسی مواد مخدر مشخص می‌گردد که مواد مخدر از نوع هروئین به وزن ۱۳ کیلو گرم می‌باشد حال با توجه به میزان مجازات جرم ارتكابی که اعدام می‌باشد آیا می‌توان با توجه به اینکه مواد مخدر هروئین می‌باشد اما متهم تصور

تهاتر چگونه انجام می‌گیرد؟

جنس باشد با اتحاد زمان و مکان تأدی به ولو باختلاف سبب. مقنن در ماده ۲۹۸ قانون مدنی بیان داشته، اگر فقط محل تأدی به دینین مختلف باشد تهاتر وقتی حاصل میشود که با تأدی به مخارج مربوطه به نقل موضوع قرض از محلی به محل دیگری یا به نحوی از انحاء طرفین حق تأدی به در محل معین را ساقط نمایند. از طرف دیگر در مقابل حقوق ثابت اشخاص ثالث تهاتر مؤثر نخواهد بود و بنابراین اگر موضوع دین بنفع شخص ثالثی در نزد مدیون مطابق قانون توقیف شده باشد و مدیون بعد از این توقیف از داین خود طلبکار گردد دیگر نمی‌تواند باستناد تهاتر از تأدی به مال توقیف شده امتناع کند.

وقتی دو نفر در مقابل یکدیگر مدیون باشند بین دیون آن‌ها به یکدیگر بطریق قانونی، تهاتر حاصل میشود. مطابق ماده ۲۹۴ قانون مدنی، وقتی دو نفر در مقابل یکدیگر مدیون باشند بین دیون آن‌ها به یکدیگر بطریقی که در مواد ذیل مقرر است تهاتر حاصل میشود. همچنین مطابق ماده ۲۹۵ قانون مذکور، تهاتر قهری است و بدون اینکه طرفین در این موضوع تراضی نمایند حاصل میگردد بنا بر این بمحض اینکه دو نفر در مقابل یکدیگر در آن واحد مدیون شدند هر دو دین تا اندازه‌ای که با هم معادله مینماید بطور تهاتر بر طرف شده و طرفین بمقدار آن در مقابل یکدیگر بری میشوند. در حالیکه تهاتر فقط در مورد دو دینی حاصل میشود که موضوع آن‌ها از یک

آراء کیفری در موارد زیر پس از ابلاغ به موقع اجراء گذاشته می‌شود: الف- رای قطعی که دادگاه نخستین صادر می‌کند. ب- رای که در مهلت قانونی نسبت به آن واخواهی یا درخواست تجدید نظر یا فرجام نشده باشد یا درخواست تجدید نظر یا فرجام آن رد شده باشد. پ- رای که مرجع تجدید نظر آن را تایید یا پس از نقض رای نخستین صادر کرده باشد. ت- رای که به تایید مرجع فرجام رسیده باشد.

یادداشت حقوقی

انجام جرم در زمان خاص

نگار کمال
وکیل پایه یک دادگستری

سوال:

نظر به این‌که یکی از مسائلی که بانوان با آن درگیر هستند، عادت ماهانه است و اغلب بانوان در این مدت و گاه چند روز پیش از آن دچار تغییرات شدید روحی روانی می‌شوند و از جمله این امر موجب بروز پرخاشگری‌های کلامی و غیر کلامی و گاه به ارتکاب رفتار مجرمانه منجر می‌شود حال چنانچه زنی در وضعیت مذکور اقدام به انجام جرمی مانند توهین نماید و مقام قضایی رسیدگی‌کننده بزه ارتكابی را ناشی از فشارهای روحی و در نتیجه ابراز رفتار پرخاشگرانه مجرمانه تشخیص دهد، آیا می‌تواند در مجازات آن تخفیف قائل شود؟

پاسخ:

۱- عادت ماهانه در زنان الزاماً موجب تغییرات روحی و روانی و پرخاشگری و ارتکاب اعمال مجرمانه از سوی آنان نیست و تخفیف مجازات در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف مصرح در ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، امری اختیاری است؛ بنابراین در فرض سؤال، چنانچه قاضی احراز کند وضع خاص متهم یعنی اوضاع و احوال ناشی از عادت ماهانه در ارتکاب جرم مؤثر بوده است، بر اساس بند «ث» ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ می‌تواند مجازات وی را مطابق قانون تخفیف دهد.

۲- پرسش از متهم راجع به انگیزه ارتکاب جرم و حالات روحی و روانی او که احتمالاً در ارتکاب جرم مؤثر بوده و در تعیین مجازات (نوع و میزان) نیز ممکن است مؤثر باشد، با ماده ۱۹۵ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ منافاتی ندارد.

۳- قید جهات تخفیف در حکم دادگاه طبق تبصره یک ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ الزامی است و در فرض سؤال نیز اگر قاضی احراز کند اوضاع و احوال متهم ناشی از عادت ماهانه در ارتکاب جرم مؤثر بوده و آن را از مصادیق بند «ث» ماده پیشی گفته بداند، ذکر این امر در رأی دادگاه به نحوی که عرفاً باعث هتک حرمت وی نشود، در راستای اعمال تخفیف مجازات قانوناً الزامی است و نقض حریم خصوصی وی محسوب نمی‌شود

بخشنامه قانون احترام

به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی

بخشنامه قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی، در تاریخ ۵ آبان ماه ۱۴۰۰ به تصویب معاون اول قوه قضاییه رسیده است.

در اجرای بند دوم اصل یکصد و پنجاه و ششم قانون اساسی، قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی مصوب ۱۵/ ۲/ ۱۳۸۳، مواد ۳، ۴ و ۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، سند امنیت قضایی مصوب ۲۱/ ۷/ ۱۳۹۹ و سند تحول قوه قضاییه، مقرر می‌دارد:

۱. قرار نظارت قضایی ممنوعیت خروج از کشور، با در نظر گرفتن نوع اتهام و ادله توجه اتهام، با رعایت دقیق مواد ۲۴۷، ۲۴۸ و ۲۵۰ قانون آیین دادرسی کیفری، با ذکر زمان حداکثر شش ماه صادر و بلافاصله به متهم ابلاغ شود و در صورت اعتراض فوراً پرونده جهت رسیدگی به اعتراض، به مرجع صالح ارسال گردد.

۲. در مواردی که قبل از احضار متهم، دستور ممنوعیت خروج از کشور صادر شود، در اجرای ماده ۱۸۸ قانون آیین دادرسی کیفری، این دستور مقید به زمان شش ماه باشد و در صورت حضور متهم در مرجع قضایی یا صدور قرار موقوفی، ترک یا منع تعقیب از دستور صادره فوراً رفع اثر شود. در این موارد، چنانچه پس از حضور متهم، ادامه ممنوعیت خروج، ضرورت داشته باشد، حسب مورد مطابق مقررات، قرار نظارت قضایی ممنوعیت خروج صادر و ابلاغ شود. در هر حال، دستور ممنوعیت خروج قبل از احضار، از طریق سامانه ثنا یا سایر طرق مقتضی به اطلاع متهم برسد، مگر این که اطلاع رسانی موجب بیم فرار یا تبانی وی یا امحاء آثار و ادله جرم گردد، که در این صورت مراتب در صورتجلسه قید شود.

۳. نظر به اینکه مطابق مواد ۱۸۸ و ۲۴۸ قانون آیین دادرسی کیفری، اعتبار دستور یا قرار ممنوعیت خروج با گذشت مدت شش ماه از تاریخ صدور و عدم تمدید آن منتفی می‌شود، دادستانی کل کشور و مرجع قضایی مربوطه در اجرای تبصره ماده ۲۹۲ قانون آیین دادرسی کیفری، با استفاده از سامانه سمپ به گونه‌ای اعمال نظارت کنند تا با سپری شدن مدت مذکور و عدم تمدید آن، از ممنوعیت خروج افراد از کشور خود به خود رفع اثر شود.

۴. دادستان‌ها و رؤسای حوزه‌های قضایی مکلفند بر حسن

اجرای ماده‌ی ۱۶ قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ با اصلاحات بعدی در رابطه ممنوع الخروج کردن افراد، اعمال نظارت کنند، به نحوی که حقوق و آزادی‌های مشروع افراد تضمین و از اعمال محدودیت‌های غیرضروری و غیرقانونی جلوگیری شود و علاوه بر اعلام دقیق شروع و خاتمه ممنوعیت خروج افراد به دادستانی کل کشور، مراتب از طریق سامانه ثنا یا سایر طرق مقتضی به آنان نیز اعلام گردد.

۵. احکام محکومیت قطعی صادره از دادگاه مبنی بر ممنوعیت خروج افراد از کشور یا محرومیت آنان از دریافت گذرنامه، با ذکر شروع و خاتمه دقیق زمان ممنوعیت یا محرومیت، توسط قاضی مجری حکم از طریق سامانه سمپ به دادستانی کل کشور اعلام گردد.

۶. در اجرای ماده ۲۹۲ قانون آیین دادرسی کیفری کلیه موارد تصمیم، قرار یا احکام محکومیت مبنی بر ممنوعیت خروج از کشور، موضوع این بخشنامه که از سوی مراجع قضایی یا شبه قضایی یا تعزیرات حکومتی صادر می‌شود، فوراً و به صورت برخط با ذکر تاریخ شروع و خاتمه ممنوعیت و مدت اعتبار آن به دادستانی کل کشور ارسال تا از آن طریق به مراجع ذی صلاح ابلاغ شود و بلافاصله پس از سپری شدن مدت ممنوعیت از آن رفع اثر شود. مراجع مذکور از مکاتبه مستقیم با اداره گذرنامه، ضابطان و سایر نهادها در مورد ممنوع الخروج کردن افراد اکیداً خودداری نمایند.

۷. مرکز آمار و فناوری اطلاعات با همکاری دادستانی کل کشور و سایر مراجع مربوطه، ظرف شش ماه نسبت به توسعه سامانه‌های موجود یا ایجاد سامانه‌های الکترونیک مناسب به منظور ابلاغ و اطلاع رسانی فوری و برخط دستورات، قرارها و احکام ممنوعیت خروج از کشور و رفع اثر از آن‌ها و نیز اعلام این موارد به مراجع مربوطه اقدام کند، به طوری که همه افرادی که توسط مراجع ذی صلاح ممنوع الخروج می‌شوند، بتوانند به فوریت و به صورت برخط از ممنوعیت خروج خود از کشور یا رفع اثر از آن، مطلع شوند.

۸. نظارت بر حسن اجرای این بخشنامه بر عهده دادستان کل کشور است و در صورت احراز تخلف مراتب را به مراجع ذی صلاح اعلام می‌نماید. دادستان کل کشور هر شش ماه یک بار گزارش نحوه‌ی اجرای بخشنامه را به رئیس قوه قضاییه ارسال می‌کند.

اجرای برنامه مدیریت سبز و کنترل مصرف کاغذ

نامه‌ای از حوزه ریاست قوه قضاییه ارسال شده باشد و یا به طور قطع، نیازمند دخالت یا پیگیری این حوزه باشد.

۳- با توجه به اینکه عملکرد ماهانه، فصلی و سالانه از طریق مرکز آمار و فناوری اطلاعات منعکس می‌شود، از ارسال شرح وقایع حوزه قضایی به حوزه ریاست قوه قضاییه خودداری شود. بدیهی است گزارش امور و پرونده‌های حساس و مهم که پیش بینی می‌شود آثار ملی و فراملی داشته باشد، از شمول این بند مستثنی است.

۴- واحدهای ناظر به مکاتبات اداری و دبیرخانه واحدهای قضایی مکلفند مکاتبات را تا حد امکان از طریق سامانه‌های الکترونیک اداری انجام دهند و از تهیه تصویر نامه‌ها، مکاتبات، ثبت دستورها و تصمیمات اتخاذ شده بر روی اوراق اجتناب کنند؛ مگر در مواردی که امکان انشای تصمیمات بر بستر سامانه‌های مذکور وجود ندارد.

۵- مسئولیت اجرای این بخشنامه با عالی‌ترین مقام هر واحد قضایی است.

۱۷ «دستورالعمل اطلاع رسانی و ارتباطات رسانه‌ای قوه قضاییه مصوب ۱۳۹۷ رئیس قوه قضاییه» به مرکز رسانه قوه قضاییه اعلام شود. این قبیل اطلاع رسانی مستلزم مکاتبه اداری با حوزه ریاست نیست.

۲- در مکاتبات بین واحد‌ها، از ارسال رونوشت با عنوان «صرفاً جهت استحضار» اجتناب شود، مگر این که در سوابق مکاتبات،

بخشنامه اجرای برنامه مدیریت سبز و کنترل مصرف کاغذ و تجهیزات، در تاریخ ۲۲ تیرماه ۱۴۰۱ صادر شده است.

بخشنامه اجرای برنامه مدیریت سبز و کنترل مصرف کاغذ و تجهیزات، در تاریخ ۲۲ تیرماه ۱۴۰۱ از سوی رئیس حوزه ریاست قوه قضاییه صادر شده است.

به منظور اصلاح نظام اداری، جلوگیری از اسراف و انجام مکاتبات بی رویه و غیرضرور اداری و در راستای اقدام مطابق بند «ز» ماده ۳۸ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مصوب ۱۳۹۵ مبنی بر «اجرای برنامه مدیریت سبز و کنترل مصرف کاغذ و تجهیزات» و نظر به این که حسب بررسی، تعداد زیادی از نامه‌های ارسالی به حوزه ریاست قوه قضاییه، حاوی امر مهمی نبوده و موجب اتلاف وقت و تحمیل هزینه‌های گزاف به بیت المال می‌شود، مقتضی است در انجام مکاتبات با حوزه ریاست موارد زیر رعایت شود:

۱- اخبار و اطلاعات قابل انتشار و ویژه حوزه قضایی، برابر ماده

سیاست تعقیبی سبز در حقوق کیفری ایران

الناز اکبرزاده سراج
دانشجوی دکتری حقوق کیفری
و جرم‌شناسی

اهمیت محیط زیست

امروزه محیط زیست از جمله مسائل مهم و پیچیده‌ای می‌باشد که نیاز مبرم به توجه و حمایت از جانب مردم و مسئولین دارد. با توجه به حجم آسیب‌های جدی که از جانب جوامع و دولت‌ها در قالب رفتارهای وندالیستی، تخریبی، آلودگی ماشین‌ها و کارخانجات، صنعتی شدن جوامع و نیازهای شخصی به محیط زیست وارد می‌شود، دیری نمی‌پاید که این ودیعه خداوندی رو به انحطاط و زوال خواهد رفت. بنابراین همت جدی مردم و مسئولان در زمینه حفاظت و حمایت از آن امری ضروری می‌باشد. پیرو اهمیت و جایگاه محیط زیست و اثراتش بر زندگی انسان و نتیجتاً لزوم حفاظت و حراست از آن، مفهومی به نام حقوق محیط زیست پا به عرصه وجود گذاشته است.

حقوق محیط زیست

کارکرد حقوق محیط زیست که مبتنی بر قواعد و مقررات ناظر به طبیعت است، حمایت و حفاظت از سلامت محیط زیست و در عین حال مقابله و برخورد قانونی با اقدامات آلوده ساز و تخریب کننده علیه نظام طبیعت می‌باشد. بنابراین، وجود نظام تقنینی و جرم‌انگاری اعمالی که منجر به آلودگی و تخریب طبیعت شده است، در زمره مهمترین و ضروری ترین تدابیبری است که بایستی انجام پذیرد. بررسی قوانین داخلی کشورها و اسناد و مقررات منطقه ای و بین‌المللی نشان می‌دهد که در حال حاضر محیط زیست به یکی از ارزش‌های برتر جوامع

انسانی تبدیل شده است و عنایت ویژه سازمان‌های بین‌المللی و منطقه ای نظیر برنامه محیط زیست ملل متحد، سازمان بهداشت جهانی، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی اروپا، جامعه اقتصادی ملل متحد، شورای اروپا و... به این مقوله و صدور قطعنامه و توصیه‌های متعدد پیرامون آن، نشان دهنده توجه ویژه جهانی به مسأله محیط زیست است. این ویژگی قواعد حافظ ارزش‌های محیط زیستی را شایسته حمایت کیفری می‌کند. افزون بر این در کشورهایی که ارزش‌های یاد شده مقبولیت اجتماعی نیافته و یا در حال بدست آوردن چنین جایگاهی هستند، حقوق کیفری نقش موثری در ایجاد و نهادینه کردن ارزش‌های محیط زیستی ایفا می‌کند. سیاستگذاران جنایی کشورها در خصوص حمایت و حفاظت از محیط زیست ابزارها و راهبردهای متفاوتی را در اختیار دارند.

راهبردهای کیفری و سیاست جنایی

در این راستا دو راهبرد مهم عبارتند از سیاست کیفری و سیاست جنایی. سیاست کیفری که به معنای اقدامات واکنشی کیفری هستند سعی در پیشگیری و پاسخ دهی به جرایم

محیط زیستی از طریق توسل به جنبه قهرآمیز عدالت و ارباب تابعان حقوق کیفری دارد. اما سیاست جنایی جنبه پیگیری در کنار جنبه پاسخ دهی نقش فعالی را بازی می‌کند. همچنین توسل به اقدامات غیر کیفری نیز از جمله ویژگی‌های بارز دیگر این راهبرد می‌باشد. در حقوق داخلی، بازدارندگی قوانین جزایی در عرصه محیط زیست در قوانین مربوطه، امروزه دیگر آن بازدارندگی زمان وضع خود را ندارند و از این لحاظ قادر به جلوگیری از ارتکاب و تکرار جرم نیستند. در نظام حقوقی ایران مجازات‌هایی همچون اعدام و تبعید، حبس و جزای نقدی، مصادره و ضبط اموال و تعطیل کردن مؤسسه از جمله مجازات‌های قانونی در ارتباط با جرایم محیط زیستی تلقی می‌شود. اما نکته حایز اهمیت این است که تنوع و گوناگونی مجازات‌ها در نظام حقوقی ایران به معنایی مؤثرتر بودن آن نیست تعیین مجازات‌های سنگینی همچون اعدام و حبس ابد و یا تعطیل کردن مؤسسات و کارخانه‌ها، بیشتر مجازات‌های نمادین و غیرقابل اجرا است. به نظر نمی‌رسد که یک قاضی در نظام حقوقی ایران برای جرایم محیط زیستی مجازات اعدام و یا تبعید را در نظر گیرد و همچنین تعطیل کردن مؤسسات و کارخانه‌های ناقض محیط زیست نیز به معنای بیکاری کارمندان و کارگران این کارخانه‌ها تلقی می‌شود که این امر مغایر با اصول بنیادین حقوق کیفری همچون اصل شخصی بودن مجازات‌ها می‌باشد. و همچنین به دلیل نظارت ضعیف، عدم گزارش بسیاری از جرایم محیط زیستی به نهادهای قضایی، تشابه قضات نسبت به جرایم محیط زیستی، احتمال اندک مجازات شدن، یکی از آسیب‌های حقوقی کیفری در حوزه محیط زیست به شمار می‌رود. احکام صادره به قدری ضعیف و غیر تأثیرگذار هستند که هیچ گونه خاصیت بازدارندگی ندارند و حتی نام شخص که به حیات وحش و محیط زیست آسیب زده پس از محکومیت رسانه ای نمی‌شود تا اندکی شرم از تکرار خطا داشته باشد.

دستورالعمل اجرایی ماده ۴۷۷ آیین دادرسی کیفری

دستورالعمل اجرایی ماده ۴۷۷ قانون آیین دادرسی کیفری، در ۱۱ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۷ آذرماه ۱۳۹۸ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسیده است.

دستورالعمل اجرایی ماده ۴۷۷ قانون آیین دادرسی کیفری، در اجرای مفاد ماده ۴۷۷ قانون آیین دادرسی کیفری و باتوجه به اصل صحت احکام قضایی با پرهیز از تزلزل آراء، جلوگیری از اطاله دادرسی و لزوم نظارت قضایی رئیس قوه قضاییه در عدم اجراء احکام خلاف شرع بین، در ۱۱ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۷ آذرماه ۱۳۹۸ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسیده است.

ماده ۱- بررسی آراء قطعی در اجرای ماده ۴۷۷ قانون آیین دادرسی کیفری و تشخیص خلاف شرع بین و جلوگیری از اجرای آن از اختیارات رئیس قوه قضاییه است.

ماده ۲- رئیس دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور و رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح در اجراء وظایف قانونی خود چنانچه با آراء خلاف شرع بین مواجه شوند، طبق تبصره ۳ ماده ۴۷۷ قانون مذکور مراتب را به رئیس قوه قضاییه اعلام می‌نمایند.

ماده ۳- قاضی صادرکننده حکم و یا سایر قضات مرتبط با پرونده و قضات اجراء احکام موظفند در مواجهه با آراء خلاف شرع بین مراتب را حسب مورد به نحو مستدل به رئیس حوزه قضایی یا دادستان اعلام کنند. رؤسای حوزه‌های قضایی و دادستان‌ها در راستای وظیفه نظارتی خویش چنانچه معتقد باشند رأی صادره خلاف شرع بین می‌باشد، موظفند حسب مورد با تنظیم گزارش و استدلال برخلاف شرع بین بودن رأی، مراتب را به رئیس کل دادگستری استان اعلام نمایند.

ماده ۴- رئیس کل دادگستری استان پس از وصول گزارش حداکثر ظرف دو ماه پس از اخذ نظریه مشورتی حداقل دو نفر از قضات مجرب و با سابقه، در صورت تشخیص خلاف شرع بین بودن، نظر خود را به صورت مستند و مستدل و با ذکر

کلاس پرونده، شماره دادنامه، دادگاه و نام قضات صادر کننده رأی و مشخصات طرفین پرونده به ضمیمه رأی قطعی به دفتر رئیس قوه قضاییه اعلام می‌نماید و در صورت عدم تشخیص خلاف شرع بین، مراتب را طی شرحی مکتوب و در پرونده نظارتی بایگانی می‌نماید.

ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی اعمال ماده ۴۷۷ قانون مذکور در صورتی که دلیل و مستند کافی برای اثبات خلاف شرع بین بودن دادنامه صادره داشته باشند می‌توانند درخواست خود را با ذکر کلاس پرونده، مشخصات طرفین، علت درخواست و جهت خلاف شرع بین دانستن دادنامه به صورت مستدل به ضمیمه تصویر دادنامه یا دادنامه‌های صادره حسب مورد، برای دادگستری کل استان مربوط یا سازمان قضایی نیروهای مسلح ارسال نمایند. مراجع مذکور درخواست متقاضی را بررسی و طبق ماده ۴ این دستورالعمل اقدام می‌نمایند. بدیهی است درخواست‌های ناقص یا فاقد شرایط مذکور قابل بررسی و ترتیب اثر نخواهد بود.

ماده ۶- با وصول درخواست اعمال ماده ۴۷۷ ق. آ. د. ک، در صورت ارجاع آن به حوزه معاونت قضایی یا مشاورین چنانچه پرونده مورد مطالبه قرار گرفت، مرجع مربوط موظف است اصل پرونده را پس از برگ شماری ارسال نماید و از فرستادن بدل پرونده یا لوح فشرده خودداری شود.

ماده ۷- معاونت قضایی، قضات و مشاورین با تهیه و تنظیم گزارش دقیق، مستند و مستدل، جهات خلاف شرع بین را در حداقل زمان به ضمیمه پرونده برای دفتر ریاست قوه قضاییه ارسال می‌نمایند.

ماده ۸- چنانچه رئیس قوه قضاییه در زمان بازنگری، دستور توقف اجرای حکم را صادر نماید، در صورت ردّ اعاده دادرسی، مراتب لغو توقف توسط معاون قضایی به مرجع قضایی اعلام می‌گردد تا مطابق حکم صادره اقدام نماید.

ماده ۹- در صورت موافقت رئیس قوه قضاییه با تجویز اعاده دادرسی، پرونده محاکماتی به پیوست نظریه قضات و کارشناسان قوه قضاییه از طریق معاونت قضایی در اجرای ماده ۴۷۷ قانون مذکور جهت رسیدگی به دیوانعالی کشور ارسال و رونوشت نامه برای پیگیری به دادگستری استان مربوطه ارسال می‌شود.

تبصره - با تجویز اعاده دادرسی توسط رئیس قوه قضاییه اجراء حکم تا حصول نتیجه قطعی به تعویق می‌افتد.

ماده ۱۰- با وصول پرونده در دیوانعالی کشور، رئیس دیوان یا معاون قضایی وی پرونده را جهت رسیدگی به یکی از شعب خاص ارجاع می‌نماید. شعبه مرجع الیه موظف است مبنیاً بر نظر رئیس قوه قضاییه، ضمن نقض رأی قطعی قبلی رسیدگی مجدد اعم از شکلی و ماهوی را معمول و اقدام به صدور رأی نماید.

تبصره - دفتر دیوانعالی کشور موظف است پس از صدور رأی نسخهای از رأی دیوان را جهت درج در سابقه نظارتی به معاونت قضایی قوه قضاییه ارسال و پرونده محاکماتی متضمن رأی جدید را به دادگستری استان یا سازمان قضایی نیروهای مسلح مربوطه اعاده نماید.

ماده ۱۱- این دستورالعمل در ۱۱ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۹۸.۹.۷ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.